

کمال الملک

واژگان

۱- با توجه به مفهوم عبارات زیر، معنی واژه های مشخص شده را بنویسید.

الف) بعید از ما، قدرت مدارانِ هفت خطّه که کوتاه بیاییم.

پاسخ. هفت خطّه: کنایه از مکار، حيله گر

ب) می تونیم امر کنیم همین فردا ریز و درشتتون رو ببرن تا قدرِ عافیت رو بدونین.

پاسخ. عافیت: سلامتی و آسایش

پ) الحق ربّ التّوع وجاهت اند.

پاسخ. ربّ التّوع وجاهت: مظهر زیبایی

ت) حَسَبِ الأَمْرِ، احضار و السّاعه، شرف یاب حضور مبارک اند.

پاسخ. حَسَبِ الامر: طبق فرمایش

ث) امر می کنیم صورتگر، تمثالی نیم رخ از شمایل ما بسازه.

پاسخ. تمثالی: تصویر/ شمایل: چهره

ج) بسیار ابتکار بدیع و صناعت ظریفی است.

پاسخ. صناعت ظریفی: کار خوبی، هنر ظریف

چ) عهد کرده بودم. اگر زنده ماندم و قالیچه تمام شد، با خاک پای شما تبرک بشه.

پاسخ. عهده کرده بودم: نذر کرده بودم

ح) رضاخان- پیر و جوان طفلین.

پاسخ. طفلین: کم عقل هستید.

معنی عبارات

۲- این پیر، بر حق، دلِ کسب این منصب را دارد.

پاسخ. این پیرمرد حقیقتاً جرأت رسیدن به این مقام را دارد. (جرأت اعدام را دارد).

۳- حَقّاً رَسْم تازِه ای است که ملوک، مددکار ملک الموت باشند.

پاسخ. واقعاً رَسْم جدیدی است که شاهان برای گرفتن جان دیگران به عزرائیل کمک می کنند.

۴- اَلْحَق رَبُّ التَّوَع وجاهت اند.

پاسخ. واقعاً مظهر و نماد زیبایی و جدّایت هستند.

۵- حیات این جماعت در بَدَلِ تَوَجّه و مرگشان در بی اعتناییه.

پاسخ. زنده ماندن اهل هنر، وابسته به تَوَجّه شاه به آن هاست و بی تَوَجّهی و بی اعتنایی، باعث ناامیدی و مرگ آن ها می شود.

۶- خُلُقاً درویش اند و یک جور جلبِ نظره.

پاسخ. هنرمندان، اخلاقاً درویش مسلک هستند و می خواهند که جلبِ تَوَجّه کنند.

۷- رضاخان- این قدر مُهمَل گفت این مرتیکه که سررشته ی امور از دستمون رفت.

پاسخ. رضاخان گفت: «این مرد (با تحقیر) آنقدر بیهوده و بی ربط سخن گفت، که اداره ی کارها از دست ما خارج شد.»

۸- گذشتِ اِپّام به دست های صورتگر پیر، رعشه آورده.

پاسخ. گذشت روزگار باعث شده که دستِ نقّاش پیر به لرزه بیفتد «پیری باعث این کار شده است.»

۹- تدیّن- شما را به خدا استاد، تو بگو تو اهن سی کرور گره گوری، اصلاً ما چه قدر آدم باسواد داریم؟

پاسخ. تدیّن- استاد، شما را به خدا سوگند می دهیم . بگو در میان این پانزده میلیون آدم بی سر و پا و بدبخت مگر ما چه تعداد انسان باسواد و تحصیل کرده داریم؟

۱۰- پَهَلوی، اهل من بمیرم و تو بمیری نیست.

پاسخ. یعرّی، پَهَلوی به این سادگی گول نمی خورد.

درک مطلب و خودآزمایی

۱۱- کدام عبارت مفهوم طنز دارد؟

رضاخان- کبابو باهاس داغ داغ با سیخ به نیش کشید؛ استاد بکش به دندون.

کمال الملک- دندان کباب خوری ندارم.

رضاخان- پیر و جوان طفلین، از خود راضی؛ خیال می کنین خدا چیزی بیشتر به شماها داده.

کمال الملک- در خانه هم بچه های شیرین، بیشتر مورد عنایت پدر هستند.

تدین- اعلیٰ حضرت، لطف عشق، در جنونه!

کمال الملک- مجنون بریا دنیا بی ضرر تره تا جانی.

اختیار با من نیست که بگویم «بله» برای اخذ این تصمیم باید شما همه ی مُحَبَّان مرا یکی ککی حاضر بکنید.

پاسخ. در عبارت های زیر طنز وجود دارد:

الف) مجنون برای دنیا بی ضررتره تا جانی.

ب) دندان کباب خوری ندارم.

۱۲- در عبارت «بعید از ما قدرت مداران هفت خطّه که تو این بازی قهر و آشتی کوتاه بیایم» منظور از «بازی قهر و آشتی» چیست؟

پاسخ. منظور از قهر و آشتی آن است که گاهی جنگ و ستیز و گاهی مدارا و مسالمت. (کار سیاست)

۱۳- منظور از جماعت مجنون و جانی چه کسانی هستند؟

پاسخ. منظور از جماعت مجنون، هنرمندان (کمال الملک) و منظور از جانی، حاکمان ظالم (رضاخان) است.

۱۴- در جمله ی «شما که پرده ها از صورت شاه شهید ساخته اید، یکی هم از این شاه زنده بسازید.» ترکیب «پرده ها ساخته اید» یعنی چه؟ و منظور از «شاه شهید» کیست؟

پاسخ. منظور از پرده ساخته اید یعنی تابلوهای نقاشی کشیده اید و منظور از شاه شهید، ناصرالدین شاه قاجار است.

۱۵- منظور کمال الملک از جمله ی «دندان کباب خوری ندارم؛ خوراک من نان و ماسته.» چیست؟

پاسخ. مثل پادشاهان اهل تشریفات نیستم. بسیار ساده و بی آلایش زندگی می کنم.

۱۶- عبارت «دریغ همه ی عمر یک نظر زیر پا نینداختم.» کدام ویژگی اخلاقی کمال الملک را بیان می کند؟

پاسخ. جمله ی «دریغ همه ی عمر یک نظر زیر پا نینداختم.» بیانگر فروتنی و تواضع کمال الملک است.

۱۷- عبارت «می تونیم امر کنیم همین فردا ریز و درشتشون رو ببرن زراعت تا قدر عافیت رو بدونین و سر عقل بیاین.» بیانگر چه خصوصیتی از رضاخان است؟

پاسخ. جمله ی «می تونیم امر کنیم همین فردا ریز و درشتشون رو ببرن زراعت تا قدر عافیت رو بدونین و سرعقل بیاین.» بیانگر استبداد رضاخان است.

آرایه های ادبی

۱۸- عبارت «ما سرمون از پشت هم چشم داره.» چه آرایه ای دارد و مفهوم آن چیست؟

پاسخ. عبارت ما سرمون از پشت هم چشم داره کنایه از مسلط بودن بر اوضاع است و بین کلمات سر و چشم تناسب وجود دارد.

۱۹- در عبارت «حالا امر می کنیم اسند یک «بله قربان» شیرین بگه.» آرایه ی حس آمیزی را مشخص کنید.

پاسخ. در عبارت (بله قربان شیرین گفتن) آرایه ی حس آمیزی احساس می شود چون کلمه ی شیرین مربوط به حس چشایی است، با کلمه ی گفتن که مربوط به حس شنوایی است، ترکیب شده است.

۲۰- در عبارت های زیر کنایات را مشخص کنید و آن ها را توضیح دهید.

الف) مرّوت شاهانه نیست خراب کردن آشیان این جماعت مجنون.

پاسخ. عبارت: «خراب کردن آشیانه» کنایه از ظلم و ستم کردن است.

ب) دندان کباب خوری ندارم، خوراک من نان و ماسته.

پاسخ. کنایه از ساده زندگی کردن و بین کلمات نان، ماست و خوردن مراعات نظیر وجود دارد.

پ) پهلوی با دندون بیر کباب می خوره.

پاسخ. «با دندون بیر کباب خوردن» کنایه از قدرتمند بودن است.

ت) خوابی برآش دیدم.

پاسخ. «برای کسی خواب دیدن» کنایه از قدرتمند بودن است.

ث) بد آتیشی به جون خودت زدی.

پاسخ. «بد آتیشی به جون خودت زدی» کنایه از این که در بد موقعیتی قرار گرفتی /

ج) آب و هواى تبعید، سیب رو هم رنجور می کنه.

پاسخ. کنایه از این که در تبعید بودن، بسیار سخت و آزار دهنده است، ضمناً بین آب و هوا و سیب و خوردن نیز آرایه ی تناسب وجود دارد.

چ) همش را یه جا بالا می کشم.

پاسخ. «همه را یک جا بالا کشیدن» کنایه از تصاحب کردن چیزی است.

ح) گرچه این پیر، برحق، دل کسب این منصب را دارد.

پاسخ. جمله ی «دل کسب این منصب را داشتن» کنایه از ارزشمند بودن است.

تاریخ ادبیات

۲۱- آثار زیر از چه کسانی است؟

تالار آینه، زرگر بغدادی و شاگردانش

پاسخ. تالار آینه، زرگر بغدادی و شاگردش از آثار کمال الملک است.